

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:

Szerk. és kiadóhivatal 9-77

Zs. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályaudvaron és vidéken 5 lej Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 1150

Félévre — — — 600

Negyedévre — — 320

Egy hónapra — — 110

*

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40—

Egyes szám — — 3—

1927 március 18 Péntek

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 63 szám

5687 Véadar 14

A zsidó farsang

Írta Szabó Imre

Purim van, zsidók farsangja. Mi azonban zsidó módon köszöntjük a vidámságoknak e tavaszi fuvalmakkal telített napját: böjttel az előző napon és egy drága naivsággal megírt tanulságos históriának, Eszter mögillájának meghallgatásával a templomi istentisztelek során. Nem engedheti át magát zsidó ember ittassultságig az örömeinek, aminthogy fájdalomiban nem mehet el az önmarcangolásig.

Zsidók farsangjában elmélyülés van, gondolkodásra készítő hangulat, az öröm alján fájdalmas kérdések rezzennek és ahogy Eszter históriáját olvassuk, látjuk, hogy a messze keleten, a ködös multban ugyanazok a problémák burjánzottak velünk és körülöttünk, mint nyugaton a modern korban. Plasztikusan látjuk a távoli időkben lezajlott eseményekből, hogy itt is megismétlődik, ami ott történt, látjuk, sorsunk ma sem változott azóta és a lánc, amely a multtal egybeköt nem roszdásodott.

Olvassuk csak a megillét és lelki szemünk előtt föl fog bontakozni mindaz, ami az egész világon történik most, ami tegnap történt és tegnapelőtt, aminek azonban nem kell föltétlenül megtörténnie a — jövőben. Nem kell, ha megvan és meg lesz hozzá az akaratnak az a mérve, az áldozatkésztségnek az az önzetlensége és a történeti tudatnak az a fejlettsége, amit évszázados megpróbáltatások mindenképen kitenyészthettek volna belőlünk. Olvassuk csak a megillét és lássuk, a krónikus hogyan mondja el nekünk Hámán koncepcióját zsidók kiirtásáról.

Méltóságán alólinak tartotta ez a történetileg kimagasló anti-szemita, hogy egyetlen zsidót büntessen, a gerinces és önzetű férfit, aki nem hajolt meg az érdemtelen előtt, Mordechajt, Jáir fiát, a Benjaminit, akit kitetett Jerusolájból Nebukadnecár Babilónia királya. Mordecháj méltó, nagy gyermeke volt nemzetének, a hagyomány csudákkal koszoruzta alakját, van egy midrás, amely azt mondja róla, hogy hetven nyelven beszélt, egy másik, amely állítja, hogy a peszachtól bővuotig tartó napokat átböjtölte. A szellem és akarat hőroszaként él ma is a zsidó néptudatban ez a dacos zsidó, aki nem hajlandó meghajolni, ha mindenki hétrét is görbed hatalmas miatt, egy üres udvaronc előtt. Minek Mordechajt elseperni, amikor egész fajtáját (amelyben föltétlenül ég egy szikra nagyjai lelkéből) ki lehet pusztítani? És könnyen lehet.

Véres mementó a néhány szó, amit erről olvassunk Eszter könyvében. „Mondá pedig Hámán Achasvéros királynak: Ime egy nép él széjjelszörtan minden népek között és az uralmad alatti tartományokban, minden más néptől különböző törvényekkel, ám a király törvényeit nem követik és bizony nem érdemlik meg, hogy őket a király nyugalomban is hagyja.“ Vajjon nem-e ugyanaz a koncepció fűti és ugyanaz az érzés minden népek mai zsidó-gyűlöletét, mint az ő-antiszemitát? Nem-e ezt vetik szemünkre, hogy sajátos népeletünk mögött más és alacsonyabbrendű morál húzódik meg, hogy családok vagyunk és „titokzatos“ törvényeink misztikus büntetést lepleznek!

És milyen könnyű e néppel végezni! — mondja Hámán. Széjjelszörtan élnek a népek között, gonosz törvényeikbe beleegúzva, széjjelszörtan és nincs otthonuk. Vajjon, ki tiltakozik, ki út, ha kell a kardjára, amikor e népet kardéltre hányják, kinek fog fájni, ha e nép gyermekeit új országokba üzik, ki fogja a világ lelkiismeretét fölrázni, ha földönfutókká szegényítik el őket? Széjjelszörtan él és nincs gyökere. Üzött vad, akit véletlenek mentenek meg az életnek. Ha a vadász nyila nem talál, vagy egy buvóhely, ha akad, vagy egy erősebb és elszántabb vad, aki megkönyörül rajta. Ez sorsa e népnek. Martalékává eshet a gyűlöletnek, ellene lehet hangolni a lélek pocsolójából fölbuzgó indulatokat.

Lehet, mert széjjel van szórva ott is, ahol egységes lehetne, lehet, mert más más védelme, csak az, hogy protekciót — kérhet.

Eszter könyve pedig példaadóan mondja el, mi a gálutban a zsidók védelme: egy bölcsnek az ötlete, hatalmasok felé egy-egy összekötötés, potentátok szészélye. Megannyi véletlen, ami itt segít, amott már nem következik be és mert e nép **וְעַתָּה בְּיַד ה' אֵלֵינוּ** széjjel vagy szórva és el vagyunk különödvé a népek között — szabad zsákmányul esnek azoknak, akik ellene feszítik a gyűlölködés íjját.

Ime a tanulság és útmutatás zsidók farsangjából. Erőnket, szívünk és elménk forrásait összpön-

Magyar Színház

Szombaton éjjeli előadás, kezdete fél 11-kor

Vigyázat, női szakasz!

tosítsuk az önvédelemre, mindenekelőtt Erec Jiszráél felé, hogy a megilla tanulsága visszaregő emlékek legyen és nem husba vágó figyelmeztetés. Hogy zsidók farsangja színekben gazdagabbá és hangulatokban teljesebbé váljék.

Amerika erősen fölkészül a Népszövetség gazdasági világkonferenciájára

Az Unio delegációja javasolni fogja az európai gazdasági korlátok lerombolását

Washington, március 17. Májusban fogják megtartani Genfben a Népszövetség Gazdasági Világkonferenciáját. Az amerikai delegáció már megalakult. Elnöke Henry Robinson lesz, a Dawes-bizottság ismert munkatársa. A delegátusok mindnyájan kereskedők és nagyiparosok, akiket a külügyi hivatal, a kereskedelmi minisztérium és az államkincstár jelölt ki. A delegációnak nincs hivatalos jellege, de állásfoglalásának mégis nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert az irányelvek, amikhez a delegátusok tartják magukat, arra utasítanak, hogy befolyásolják a reparációs problémák jövő fejlődését.

Az amerikai delegáció elvben el fogja vetni az amerikai védővám-politika legesekélyebb enyhítését és ki fogja jelenteni, hogy ajánlatosnak tartja, hogy az európai kontinensen szüntessenek meg a fölöslegesnek érzett gazdasági korlátok. Az Egyesült-Államok mindaddig nem

hajlandók lerombolni vámbástyájukat, amíg az amerikai ipar komoly veszedelmet lát az európai versenyben.

A delegátusok ki fogják emelni a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara amerikai tagozatának azt az álláspontját, hogy Európa előbb hozza rendbe saját házáat, mert csak így remélheti Amerika intenzív támogatását.

A jövő hét elején nyilvánosságra hozzák a delegátusok listáját. Április végén a küldöttség hajóra száll és egyenesen Genf felé tart. A delegáció néhány tagja júniusban Stockholmba utazik, hogy részt vegyen a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara ottani gyűlésén.

A gazdasági világkonferenciára egyébként huszonegy nemzet ígérte, hogy képviselteti magát. Azt hiszik, hogy még öt állam fog jelentkezni. Eddig Szovjetországon kívül Spanyolország mondott le a részvételtől.

Samuleanu cuzista képviselő a jasi zsidó kórház telkeinek kisajátítását követeli

Cuzista mese a kamarában felfegyverkezett zsidókról. Madgearu interpellációja a repülőgépek rendelése tárgyában

(Bucuresti-Bukarest, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Chiorascu elnökölt. A kormány tagjai közül Cudalbu, Goga, Busuiocescu, Meissner és Mircescu vannak jelen.

Pop Valér közli, hogy egy Rómában élő román szobrász ajánlatot tett neki, hogy hajlandó ingyen megcsinálni Mussolini szobrát Kisenev számára.

Samuleanu tiltakozik az ellen, hogy a jasi zsidó kórház birtokait nem sajátították ki. Kéri ennek a területnek a kiosztását a parasztok között.

Ezután előadja, hogy Tandarei községben a zsidók fel vannak fegyverkezve és fenyegetik a parasztokat.

Goga belügyminiszter kéri, hogy ilyen dolgokat közöljenek vele személyesen, nem pedig parlamenti felszólalás útján. Az intézkedéseket meg fogja tenni.

Larionescu nemzeti parasztpárti kifogásolja, hogy a bukovinai földosztásban részesült parasztoktól fejenként 195 lei külön illetéket szednek, ami nem törvényes.

Christescu kormánypárti emlékezteti Georgescu tulleai képviselőt arra a kijelentésére, hogy ha hazafiatlan ténykedést bizonyítanak rá,

lemond mandátumáról. Kijelenti, hogy a Georgescu vonatkozó iratok megérkeztek, de a képviselő most nem siet zsüri kiküldését kérni.

Tatusescu kormánypárti választ kér a kultuszminisztertől Ghenadie püspökre vonatkozó interpellációjára. Felolvassa az erre vonatkozó aktákat. Joanitescu kijelenti, hogy Cudalbu miniszterrel egyetértve elhalasztja a legfőbb törvényhozó tanácsra vonatkozó interpellációját a jövő csütörtökre.

Ezután Madgearu interpellál a hadügyminiszterhez a repülőgépek rendelése tárgyában. Kijelenti, hogy azok, akik szenzációt várnak tőle, csalatkozni fognak, mert nemzetvédelmi kérdésekben nincs helye a szenzációknak. Megjegyzi, hogy a dolog az előző kormányt illeti, amennyiben a jelenlegi folytatja az előző tetteit, úgy a felelőség őt is terheli.

Ismerteti a repülőgéprendelések történetét. Az előző kormány által rendelt gépek nem voltak megfelelőek, úgy, hogy számos per indult meg és az állam nagy összegeket vesztett. Beszél a IAR (román aviatikai ipar) társaság létesítéséről. Megállapítja, hogy ez a társaság csak egyszerű közvetítő szerepet játszik, de még így sem teljesíti az állammal szemben vállalt kötelezettségeit és követeli a szerződés likvidálását.

ság, Arad, sére, mely 1 órákor fogásban (Bulegysorozat: itó két részvesztesség- és tóság és felnyereség felgazgatóság és y megadása. lejárván, a lapszabályok felhatalma- milli. leira összes intéz- szabályok 26. tványok tár- 2.

gatóság: 1-én. Vagyon. és bankköve- 108— . Folyó- önök 15528'96. 201'49' Érték- 7. Berendezés tási számlák mer. Részvény- lékalapunk a lkednek) álta- pír árfolyam- 1000— . Beté- 437'02. folyó- 871'36. Vissz- vett osztalék 60. Incassók 1964— . Nye- 1925. évről 2,492,552'372. 1. 1926. dec. 31. gnác sk. igaz- sang Pál sk. 13- . elnök. Meg- hasonlítva he- gyelőbizottság:

december hó 82'52. Költsé- reség: áthozat szta nyereség 687,525'40. — vrről 31,252'68. k 5,459'689'20. észesedések ci- házbérvévedel- — Arad, 1926. vezérigazgató. 6. A könyve- tóság: Dr. Eles gédikönyvekkel nek utálta. A ök.

ESZET

estje 17-én. imum második tttal. Másora Mezzart A-dur

nság, előszór. lhiszszal. Pre- let 57 szám B.

ijusági előadás, szor. Napibérlét

akasz. (Francia derberlet 58. sz. előadásra. Soro-

matinója. (Soro-

erette. Langyel ai. Leszállított

akasz. (2-odszor. szám B. Bérlét- 61.)

király. (4-dszer.

bb tavaszi gok. Cluj Átalakítások észülnek

MI UJSÁG PALESZTINÁBAN?

A palesztinai gazdasági helyzet az elmúlt két évben lényegesen nem változott. Az országépítő faktorok tevékenységének központjában a munkanélküliség leküzdése áll, amelyben közmunkák beállításával máris lényeges enyhítések történtek. Ugy a Cionista Exekutive, mint a Keren Hajjeszód aktivitása újabb munkaalkalmak megteremtésére és előkészítésére koncentrálódik és ebben a munkában ma már a palesztinai kormány is aktíve részt vesz. Az illetékes faktoroknak végül is be kellett látniok, hogy támogatniok kell az országot krízisében, ha a virágzás idején az adókat beszédték.

A munkanélküliség megszüntetése és az újabb munkaalkalmak megteremtése az országépítés eddigi művének konszolidációját is jelenti egyuttal. A konszolidáció biztos ígérete a Ruttenberg-koncesszió is, amely most jelent meg a palesztinai kormány hivatalos lapjában s amely az építő munka konkrét lehetőségeit teremti meg. Sir Alfred Mond elvállalta annak a semleges szakértő-bizottságnak az elnökségét, amely a Weizmann és Louis Marshall közötti megegyezés alapján a palesztinai alkotási lehetőségek megállapítása céljából, a tavasz folyamán Palesztinába indul.

A Ruttenberg-koncesszió egyébként a palesztinai hivatalos „Official Gazete” teljes 34 oldalát foglalja el és többek között a következőket tartalmazza: A Ruttenberg-Pinkasz mérnök által alapított Palestine Electric Corporation hetvenévi tartamu koncessziót kap. A Ruttenberg-társaság egyedül jogosított arra, hogy bárhol is villanytelepeket állítson fel és az áramellátás céljaira a Jordán, Jarmuk és összes mellékfolyóinak energiáit úgy Palesztina határain belül, mint kívül felhasználhassa.

A Nur gyufagyár munkásainak bérsztrájkja ügyében a Vaad Leumi felajánlotta közvetítését a gyártulajdonosok és a munkások között. A munkások a közvetítést elfogadták. Nyolc sztrájkolót, akik a sztrájk kitörése alkalmával a rendőrséggel konfliktusba kerültek, a haifai járásbíróság egy-egy évi pénzbírságra ítélte. A „Dávár” című munkáslap nyilvános gyűjtést indított a sztrájkolók javára, akikkel Palesztina egész munkássága szolidaritást vállalt.

A Cionista Exekutive memorandummal fordult a palesztinai kormányhoz, amelyet a legsürgősebben felhív arra, hogy a munkanélküliség leküzdésében közreműködjen és hogy a nevelési és egészségügyi munkában fokozottabb mértékben vegyen részt. A kormány utasította a kerületi biztosságokat, hogy azonnali intézkedéseket fogjanak az illetékes munkanélküliség leküzdésére. Egyes helyeken, így Tel-Aviv mellett, a közmunkák már meg is indultak.

Tel-Avivban tévész hónapban 210 gyermek született, ebből 132 fiú és 72 leány. Az elmúlt év tévész havában csupán 182 volt az újszülöttek száma. A természetes szaporulat fejlődése az országépítés munkájának egyik legjelentősebb mozzanata.

Február 27-én nyílt meg Tel-Avivban, a Mohiléver-utcában a palesztinai zsidó nők szövetsége által felépített új csecsemő-otthon, amely a nagy zsidó filozófus, Achad Haam nevét viseli.

A „Dávár”, a palesztinai munkásszövetség egy a Histadrut által készített igen érdekes statisztikát közöl egyik legutóbbi számában, amely a palesztinai zsidó munkások iskolai képzettségéről szolgáltat rendkívül karakterisztikus számokat. A Histadrut által kiadott körkérdésre 24.058 válasz érkezett be, amely a következő adatokat eredményezte: A munkásság 40,4 százaléka középiskolai végzettséggel bír, 30 százaléka népiskolát végzett, 21,85 százaléka házi nevelésben részesült (otthon, házitánító által, vagy a jesivákban), 4,4 százaléka egyetemi végzettséggel rendelkezik és 1,1 százaléka szak-képzésben részesült. Az adatok mindennél beszéde- sebb bizonyítékai annak, milyen munkásanyag végzi Palesztinában a kőtörő munkát. Talán nincsen a világon olyan munkásság, amelynek 40 százaléka középiskolai s majdnem 5 százaléka egyetemi végzettséget tudna felmutatni.

Tel-Avivban február 25-én nyílt meg Plumer kormányzó részvétele mellett az ország naranctermekeinek kiállítását, amely iránt hatalmas érdeklődés nyilvánult meg. A kiállított termékek az elmúlt

évevel szemben ugy minőségileg, mint kiállításban nagy fejlődésről tettek tanúságot. A legjobb és legszebb termékekre kitűzött 42 díj közül 26-ot zsidó kiállítók nyertek el, akiknek ford Plumer osztotta ki az értékes tiszteletdíjakat.

A lipcsei mintavásáron, amely március 6-án nyílt meg, a zsidó Palesztina is részt vett

termékeivel. A technikai kiállítás egyik termében Tel-Aviv, Nahalal és más palesztinai városok és telepítvények tervei láthatók. Az egyes termekben igen gazdag fényképstock tanuskodik a zsidó mezőgazdaság és ipar hatalmas fejlődéséről. A mintavásár propaganda-osztályán a világ sajtótermékei között a héber napi és szaksajtók példányai is megtalálhatók.

Masaryk rövid életét jósol az európai reakciónak

(Brüsszel, március 17. Vanderveelde miniszterelnök ma fogadta a belga sajtó képviselőit, akiknek a közte és Masaryk elnök között lefolyt genfi beszélgetésről nyilatkozott. Masaryk — mondotta Vanderveelde — azon a nézeten van, hogy a jelenleg Európa több országában uralkodó reakció nem lesz tartós. A háboru előtti idők autokratái halottak és utódaik sem lesznek hosszú-életűek. Masaryk elnök úgy véli, hogy a következő kilenven esztendőben Európában nem kell háborútól tartani. Legfeljebb lokális jelentőségű kisebb háborúkrol lehet szó. A béke legfőbb biztosítéka Európa kimerültsége, továbbá az anyagi eszközök is hiányoznak világháboru folytatásához. Masaryk elnök abban reménykedik, hogy azok a törekvések, amelyek az államokat egymáshoz közelebb akarják hozni, sikerrel fognak járni.

A csehszlovák fascisták gyűléseket robbantanak, a nemzeti szocialisták manifesztációkkal harcolnak a kormány ellen

A szlovák intelligencia mozgalma Turócszentmárton fővárossá való előléptetéséért

(Prága, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A csehszlovák belpolitikának tegnap mozgalmas napja volt. Úrzsál nemzetvédelmi miniszter fogadta a sajtó képviselőit és ismertette a parlament március 22-iki ülésére beterjesztendő katonai javaslatokat. A miniszter a 18 havi szolgálati idő ideiglenes fentartását azzal indokolta, hogy a hadsereg még nem rendelkezik elegendő számu kiképzett altiszttel. A szolgálati idő csökkentésére két év után kerül sor.

A vasutas-szervezetek vasárnapi gyűlésén elfogadott határozatot, melyben a leghatározottabban foglalnak állást a kiadott szolgálati szabályzattal szemben, ma délelőtt közölte a vasutasküldöttség Svehla miniszterelnökkel, akivel az ellentétek áthidalására megkezdtek tárgyalásokat. A vasutasok mereven ragaszkodnak követelésükhöz, hogy a szolgálati szabályzatot a kormány lényeges módosításoknak vessen alá. A kormányelnökkel folytatott tárgyalások eredményét az összes vasutas-szervezetek közös bizottsága elé terjesztik döntés végett.

A csehszlovák nemzeti szocialista párt, amely a legutóbbi időkig minden igekezetével a kormányba akart jutni, hirtelen frontot változtatott és a cseh néphez intézett manifesztációjában a legélesebb kirohanást intézte a cseh-német-szlovák koalíció ellen. A nemzeti szocialisták a csehszlovák államegységet látják a nemzetiségek kormánybajutásával veszélyez-

tetve, a német irredentizmus mumusával rémitget és azt igyekszik bizonygatni, hogy a katonák szavazati jogának megvonása főképen a németeknek való kedvezés.

Ugyancsak akcióba léptek rövid szünetelés után a fascisták is, akik a nemzeti munkapárt brünni gyűlését fulasztották botrányba. A fascisták nyomban a gyűlés megnyitása után rohamot intéztek. A teremben hatalmas tumultus keletkezett, melynek a rendőrség erővel beavatkozása vetett véget. Az előadó dr. Boucek ügyvéd folytatta beszédét és különösen Gajdát gunyolta maró szavakkal. Erre a fascisták ismét megrohanták a gyűlést, melyet végül is az elnök kénytelen volt berekeszteni.

Érdekes momentuma a belpolitikának a Strbny exminiszter és volt pártja, a nemzeti szocialisták közötti harc legújabb fejleménye. A nemzeti szocialisták a vasárnapi országos párt- napon ugy határozottak, hogy Strbny kizárását nem veszik revízió alá és minden olyan párt- tagot, aki a volt pártvezér érdekében exponálja magát, a legszigorubb fegyelmi eljárás alá vonnak.

Parlamenti körökben az utóbbi időben egyre több szó esik a szlovák intelligencia mozgal- maról, melynek célkitűzése, hogy Szlovenszkó fővárosa Turócszentmárton legyen. Az akció sikerének legnagyobb akadályja a szlovák nép- párt egyrészenek heves ellenállása.

A hi történe

Abból a nagys pecsételő munkáb kodó és érző zsi építésért, figyelén zsidó testületek v amelyeknek hivatá zsidóság megtartá legalapvetőbb és zsidóságnak.

Ezek az intézm községek sohasem csupán a hitelé hanem mindig a vei voltak, amely és érdekekért har

Egészen az t bekövetkezéséig magánélete a hit le és egy igen Venetiáner főrab azt írja, hogy a időkig ugyszólvá történelmi Palesz tet élt a népi z

Természetes é hitközségek sem grandiózus és az befolyásoló meg Palesztina felépít szágépítés legfont instrumentuma, amely a Biblia t nép örök tulajd leszina földjét. fennállásának 25 ünnepeben résztve tület, amelynek érzése és közössé

A hitközségek a történelmi össz a Keren Kajemet a hitközségeknek helyök. Minden teljesít akkor, l vezeteti magát emlékéül annak, még nem halt ki eleven forrásai z sitásoknak.

Amikor csa a nér

A világhábor a történelemkuta figyelembe, pedi összefüggnek a k igen érdekes és így teljes feledés ják azt, hogy II talmás német c pokban az ango julius 5-ének est abban az időben egy személyben rodalmi kancellá mondta ellentén

— Az osztrá azt kérdezte töl konfliktus esetét kötelezettségemn ben is, ha Orosz En igennel válas hiszem, hogy Szerbia érdekében borut kezdeni el tüzésége. Flott vezetett norvégiai ugyanakkor terv végébe.

Julius 15-én a kikötöt, Juli flotta átlépte a akkor, amikor a készen a nyílt t Angliában u

amikor a néme az emlékezetes p

A német flot A flottaparancs

DVAKODJATOK ES VEDEKEZZETEK BELÉLEGEZVE A VALDA PASTILLÁK

FERTŐTLENÍTŐ EMANÁTIÓIT MELYEK, BELÉLEGES ÁLTAL KÖZVETLEN HATASSAL VÁNNAK A LEGZŐ SZERVEKRE

A TOROKFÁJDALMAK, ASTMA, MEGHULÉSEK ES NÁTHAK MINDÉG HATÁSOSAN ELKERÜLHETŐK EZEN KITÜNŐ ANTISEPTIKUS SZER ÁLTAL

MINDÉG LEGYEN KEZNÉL EGY DOBOZ

VALDA PASTILLA

A DOBOZ FAC-SIMILJE KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERIAZBAN

A hitközségek történelmi hivatása

Abból a nagystilű, nemzedékek sorsát megpecsételő munkából, amelyet a világ gondolkodó és érző zsidósága folytat Palesztina felépítéséért, figyelemreméltó módon épen azok a zsidó testületek veszik ki legkevésbé részüket, amelyeknek hivatása évszázadokon keresztül a zsidóság megtartása volt és amelyek ma is a legalapvetőbb és legszilárdabb iztézményei a zsidóságnak.

Ezek az intézmények: a hitközségek. A hitközségek sohasem szorították tevékenységüket csupán a hitélet ápolásának keretei közé, hanem mindig a zsidó népet egyetemes szervei voltak, amelyek egyetemes zsidó célokért és érdekekért harcoltak.

Egészen az utóbbi időkig, az emancipáció bekövetkezéséig a zsidó ember egész köz- és magánélete a hitközség falai között játszódtott le és egy igen neves zsidó tudós, az újpesti Venetiánér főrabbi nagy történelmi művében azt írja, hogy a hitközségek egészen az utóbbi időkig ugyiszólván meghosszabbításai voltak a történelmi Palesztinának és bennük eleven életet élt a népi zsidóság hamisítatlan szelleme.

Természetes és magától értetődő, hogy a mai hitközségek sem maradhatnak távol egy olyan grandiózus és az egész zsidó nép sorsát döntően befolyásoló megmozdulástól, mint amilyen a Palesztina felépítését szolgáló törekvés. Az országépítés legfontosabb és egyben legzsidóbb instrumentuma, a Keren Kajemeth Lőjiszráél, amely a Biblia tradicionális szellemében a zsidó nép örök tulajdonába akarja megszerezni Palesztina földjét. Ez az intézmény most ünnepli fennállásának 25 éves jubileumát. Ebben az ünnepben részt vesz minden zsidó ember és testület, amelynek még nem szakadt meg együttérzése és közössége a történelmi zsidósággal.

A hitközségek mintegy megtestesítői ennek a történelmi összefüggésnek. Kétségtelen, hogy a Keren Kajemeth Lőjiszráél jubileumi ünnepén a hitközségeknek is az ünneplők között van a helyük. Minden hitközség történelmi hivatást teljesít akkor, ha a jubileum alkalmából bevezetett magát a KKL aranykönyvébe, örök emlékként annak, hogy a zsidó hitközségekben még nem halt ki a régi zsidó szellem és ma is eleven források zsidó alkotásoknak és megvalósításoknak.

Amikor csaknem hadifogoly lett a német császár...

A világháborút megelőző hetek eseményeit a történelmekutatók eddig nem igen vették figyelembe, pedig azok ugyancsak szorosan összefüggnek a később történetekkel. Nem egy igen érdekes és nagyfontosságú esemény merült így teljes feledésbe. Például igen kevesen tudják azt, hogy II. Vilmost, az akkor még hatalmas német császárt a hadüzenet előtti napokban az angolok majdnem elfogták. 1914 július 5-ének estéjén II. Vilmos császár, aki abban az időben többször hangzott, hogy egy személyben császár, vezérkari főnök és birodalmi kancellár akar lenni, a következőket mondta ellentengernagyának:

— Az osztrák-magyar nagykövet ma délen azt kérdezte tőlem, hogy egy osztrák-serb konfliktus esetén hajlandó vagyok-e szövetségi kötelezettségemnek eleget tenni, abban az esetben is, ha Oroszország Szerbia pártjára állna. Én igennel válaszoltam, de őszintén szólva nem hiszem, hogy Oroszország exponálna magát Szerbia érdekében. Franciaország sem fog háborút kezdeni ellenünk, hiszen nincsen nehéz tüzésége. Flottánk tehát július közepére tervezett norvégiai útját július 15-én megkezdheti, ugyanakkor tervem szerint elutazom én is Norvégiába.

Július 15-én tehát elhagyta a német flotta a kikötőt. Július 22-én a gyakorlatozó német flotta átlépte a 60. szélességi fokot, ugyanakkor, amikor a brit flotta Spitheadből harcra készen a nyílt tengerre indult.

Angliában ugyanis július 15-én, tehát aznap, amikor a német flotta hadgyakorlatra indult, az emlékezetes próbamozgósítást rendelték el.

A német flotta veszedelmes helyzetbe került. A flottaparancsnok július 22-én a következő

szikratáviratot küldte a „Hohenzollernek“:

Flottánk az angol flottánál gyengébb, semmi esetre sem szabad hareba bocsátkozni. Legjobb lenne, ha hajóink visszatérnének.

A német külügyi hivatal azonban másképen gondolkodott:

Flottánk visszarendelése — táviratozta — oktalán nyugtalanságra adna okot és az angol flotta verszemet kapna. A flottaparancsnok erre lemondott.

Igy lett a császár flottaparancsnok. Jugenohl admirális látta a szorult helyzetet és kérte a császárt, adja ki a parancsot a hazavonulásra. A császár végre hosszas gondolkodás után július

25-én este 6 órakor parancsot adott a visszavonulásra. Újabb táviratváltások következtek: de a császár megmaradt terve mellett:

— Az egész flotta hazatért!

Először egységes visszavonulást akart, majd beleegyezett abba, hogy a flotta részre szakadva több irányban kísérel meg a hazatérést.

Az angol flotta vezérkara pedig türelmetlenül várta a parancsot, az azonnali támadásra. Hiszen ez a támadás győzelmet jelentett volna. Az angol flotta elfoghatta volna az egész német flottát „Willy“-vel, a császárral együtt. A támadás azonban egyik részről sem történt meg s így a német flotta is nyugodtan visszatérhetett.

Ma ült össze Budapesten tárgyalásra a román-magyar vegyes bizottság

A volt erdélyi magyar tisztviselők nyugdíjának ügye a bizottság előtt

(Budapest, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délben ült össze tárgyalásra a magyar-román vegyes bizottság, hogy letárgyalja a békeszerződések azon kérdéseit, amelyek a két ország között még függőben vannak. A román bizottság tegnap este Budapestre érkezett tagjai: Jonescu és Hoseiu pénzügyi tanácsosok, Moisiu, az állami levéltár főigazgatója, Trigara képzőművészeti egyetemi tanár és Buranescu követségi tanácsos. Magyar részről a

tárgyalást Vodiáner Rezső báró, meghatalmazott miniszter vezeti. A felek tárgyalásra ma délben ültek először össze a külügyminisztériumban. Az első ülésen részt vett Starcea ezredes, budapesti román meghatalmazott miniszter is. Az eddig kiszivárgott értesülések szerint a tárgyalások kiváltképpen két pont körül fognak folyni. Nevezetesen az okiratok, a közigazgatási levéltár felosztása és a volt erdélyi magyar tisztviselők nyugdíjának ügye körül.

Ford hamisítással vádolja a zsidókérdésről szóló könyvének német fordítóját

Az amerikai autókirály tiltakozik az antiszemitizmus vádja ellen és kártérítési pert indít a „Der internationale Jude“ kiadója ellen

(Berlin, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amerikától kezdve végig egész Európán az ugynevezett antiszemitizmus egyik legkedvesebb fegyvere Ford amerikai autógyárosnak „Der internationale Jude“ című könyve, amelynek német fordításából ismerik mindenütt a multi-milliárdos amerikai iparkirályt elsőrangú antiszemitának. Ebben a tudatban

a „C. Volks Zeitung“ című berlini zsidó lap visszautasította a Ford Motor Co. hirdetésének akceptálását,

mert nem hajlandó propagandát csinálni „A nemzetközi zsidó“ antiszemita szerzőjének.

A visszautasításra Ford hivatalos berlini képviselője a lap kiadójához fordult egy nyilatkozattal, amelyben megállapítja, hogy Fordot csak könyvének német fordításából ismerik megrögzött antiszemitának, csakhogy a német fordításban, abszolút tendenciózus aláfestést kapott Ford eredeti munkája. A nyilatkozat szövege szerint

a következő kitélt tartalmazza:

„A könyv teljes szövegét Fritsch a maga közismert antiszemita tónusában gyurta át.

Henry Fordnak sohasem jutott eszébe, hogy antiszemita hecceket inszenálgon, mint ahogy azt Németország bizonyos köreiből tudni vélük. Épen ezért — folytatja a nyilatkozat — Ford megteszi a törvényes lépéseket, hogy a könyv további német kiadását megakadályozza. Fritschet pedig, a Hammer-kiadóvállalat felelős vezetőjét szöveg-hamisításért kártérítési perrel fogja megtámadni. Ford világnézetét mi sem jellemzi jobban, mint az a tény, hogy

a Ford Mota Company tulajdonképeni főnöke, valamint kereskedelmi és pénzügyi osztályának vezetője, Liebold — zsidó

és a detroiti gyártelepeken 2400 zsidó tölt be vezetőállást.

A kolozsvári háztulajdonosok küldöttsége a polgármester előtt tiltakozott a beltelkek kisajátítása ellen

(Cluj-Kolozsvár, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári városházára — mint jelentettük — megérkezett a földmivelésügyi minisztérium rendelete, amelyben utasítja a közigazgatási hatóságokat az „intravilán“ telkek, a város területén lévő beépítetlen beltelkek kisajátítására. A beltelkek kisajátítása már az elmúlt év nyarán szőnyegre került, azaz kapcsolatban, hogy a kolozsvári városi tanács megtagadta az építkezési engedélyek kiadását ezekre a telkekre. Nemcsak az érdekeltek, hanem egész Kolozsvár társadalmának frontjával találta magát szemben ez a rendelkezés akkoriban és az intervenciók eredményeképpen a kérdést levették napirendről.

A városi tanács a rendelet kiadásakor a kisajátítási törvény 42. paragrafusára hivatkozott, amely kimondja, hogy azok a városi beltelkek, amelyeket a törvény életbeléptetésétől számított öt éven belül nem építenek be, kisajátíthatóknak válnak. Ez a terminus 1926 május 31-én lejárt. Most a minisztérium egyenes utasítása alapján a városházán megkezdődtek az előkészületek a beltelkek végleges kisajátítására. Milliós értékek kihalásáról van itt szó, mert a nyomasztó

gazdasági helyzet következtében, a telkek tulajdonosainak nagyrésze ma sincs abban a helyzetben, hogy építkezessen.

A nyár óta ugyanis a gazdasági helyzet csak rosszabbodott, jelzálogkölesönöket a bankok épüget nem adnak ma sem, mint akkor, viszont azok a kombinációk, hogy maga a város fog olcsó kölcsönrel az építési akarók segítségére sietni, írott malaszt maradt csupán. Így az összes kolozsvári üres beltelkeket a közeli kisajátítás veszedelme fenyegeti.

A rendelet érthető konsternációt váltott ki Kolozsváron az érdekeltek körében. A kolozsvári háztulajdonosok tegnap gyűlést tartottak, amelyen tiltakozásukat fejezték ki a kisajátítások ellen. Ma délelőtt dr. Cosma közjegyző, a háztulajdonosok szövetségének elnöke vezetésével delegáció jelent meg Osvada polgármester előtt. A delegáció kérte a polgármestert hasson oda, hogy a beltelkek ügyében város lakosságára kedvező megoldás jöjjön létre.

A kérdést a Comisia Interimarara ma délutáni ülésén tárgyalni fogják. A döntés elé általános érdeklődéssel tekintenek az érdekeltek.

PIL-PUL

Fituika, magyarul annyit tesz: laposka. Olyan újságféle papír, amely apró terjedelemben és még apróbb példányszámban hagyja el a sajtót. Ilyen fituikákkal tele van az ország: a legtöbb valamelyik kisebb városban egyik, vagy másik politikai pártnak az érdekeit szolgálja. Amelyikről szó van, az „Fratia” (Testvérség) címen Déván a kormányt szolgálja. Ugyilátszik nem a legjobban szolgálja, mert nem igen olvassák sem azok, akiknek a számára, sem azok, akiknek a megbízásából írják. És mit csinál egy fituika, ha kimarad az olvasótábor? Keres valami népszerű témát, ami érdekli a közönséget. Ebben a témakeresésben tagadhatatlanul nagyszerű újságírói szimatja van a dévai „Fratia”-nak. Amikor injekciót akar fecskendezni a haldokló közérdeklődésbe, belenyúl a zsidókérdésbe. És, hogy ne végezzen fél munkát, erőteljesen nyúl be a zsidókérdésbe és mint valami föltöttkáposztát, felmelegíti a „Cion bölcseinek” otromba meséit.

A szerkesztő ur, aki valószínűleg nem olyan ostoba, hogy maga is elhagyja, amit ír, nyilván könnyedén legyint egyet a kezével: a fő az, hogy 20—30 példánnyal több fog fogyni a lapból és legfeljebb annyi történik, hogy egy pár jobb sorsra méltó olvasónak értelmetlen gyűlölettel kótyagosítják meg a fejét. És mit számít ez az örökkévalóság, akarom mondani a lapterjesztés szempontjából? A lapterjesztés szempontjából valóban nem számít semmit, mégis okosabb volna, ha a kormány néhány ezer lejjel a hónap alá nyulva a fituikáinak — még ha a mi adófilléreinkből is tenné — mintsem elnézze a lapterjesztésnek ezt az „erkölcsös” formáját.

Schön Bernát, egy szál nacionalcigarettaért, véresen bukott ki a vonatból a nagykarolyi állomáson, rozoga mellén csendőrszurony szaladt keresztül és hat apró gyerek árván maradt. A csendőrt lefogták, kiderült, hogy nem normális, becsukták a bolondok házába és most a kolozsvári hadbíróóság felmentette.

Ha örült, akkor nem felelős a tettéért és igazán nem lehet vele egyebet tenni, mint felmenteni. Ezzel a felmentő ítélettel a hadbíróóság arra megfelelt, hogy miért gyilkolt a csendőr, azért, mert örült volt. Van azonban még egy kérdés, amire a hadbíróóság ítélet nem felelt. Miért volt örült a csendőr? Az orvosi bizonyítvány szerint idegbajos volt már akkor is, mielőtt a csendőrség kötelékébe lépett. A csendőrség pedig talán még sem ideggyógyintézet, sőt inkább pozitív szimbóluma mindnyájunk testi és vagyoni biztonságának. A szurony ennek a biztonságnak az őre. És hogy kerülhet egy örültnek a kezébe a végrehajtó hatalmat reprezentáló szurony? Ki felel erre? Senki sem, holott hat apró árva húzódik meg e kérdés mögött. Hat zsidó árva.

Románia az egyetlen modern ország, amelynek nincs kvalifikációs törvénye. A számlalajtorja nincs okvetlenül diplomához kötve és ha valaki jó törzsmester volt, idők során lehet belőle még pénzügyigazgató is. Ez az, amit úgy hívunk, hogy a tehetség demokráciája. Roppant megható, mert legfeljebb az történhetik, hogy nem válik be a gyakorlatban, de legalább a demokrácia elvének elég van téve és ez is valami.

Kár, hogy ez a demokratikus rendszer bomlófélben van és nyilvánosságra került az első kvalifikációs törvényjavaslat. Roppant érdekes ötlet volt a kormánytól, hogy az első lépést pont az újságíróknál kezdte és éppen a hírlapírásnál akarja helyettesíteni a tehetség demokráciáját az akadémiai felkészültséggel, valószínűleg arra gondolva, hogy akiben van elegendő tehetség újságírásra, annak kell legyen annyi tehetsége is, hogy diplomát szerezzen.

Az ötlet kitiűnő, de mi lesz azokkal, akik még sem tudják megszerezni a diplomát és hírlapírók szerettek volna lenni. Csöppet sem kell félni, nem lesz belőle komoly tragédia, senki sem maradt kenyér nélkül, mert, ha nem lesz diplomája, elmehet prefektusnak, bankigazgatónak, képviselőnek, mértékitelesítőnek, vagy akár belügyminiszternek, mert ezekhez a hivatalokhoz egyelőre nem kell diploma, csak az

újságírásához. Hiszen lehet, hogy a kormányt egészen jóindulatu szándék vezeti és azt gondolja, hadd szerezzenek az újságírók diplomát maguknak, legyen nekik is valamijük, eddig úgy se volt semmi vagyonuk. És teljesen jogos, hogy végre az újságírókat is hozzájuttassák, ha nem egyébhez, egy diplomához, hiszen eddig mindig csak az újságíró juttatott el másokat a husos fazekakhoz. Mert a kvalifikált és nem

kvalifikált riporter egyvelejének legtermékenyebb gondolatait szürkébb politikusoknak szájába adta, így lett nem belőle, hanem másból képviselő és nem egy újságíró csinált tollalval bankigazgatókat, vagy más közéleti nagyságokat. Mégis csak van igazság abban, hogy jó tett helyébe jót várj, mert ime, a kormány most arra készül, hogy erőnek-erejével diplomás embert csináljon minden újságíróból. Hát nem megható?

Nagy István ellen a csődbe kergetett kereskedők kártérítési perek lavináját indítják

Sekisem mer konkrét vesztegetési vádat emelni a megtévedt bíró ellen

(Budapest, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A panamával vádolt Nagy István törvényszéki bíró letartóztatott négy társát ma délután átkísérték az ügyészség fogházába. A tanukihallgatások ebben a nagyszabású bűnügyben egész délelőtt folytatódttak a rendőrségen, de a bonyolult ügy még nem tisztázódott teljesen. A terhelt bizonyítékok és tanuvallomások beszerzése ugyanis majdnem lehetetlen, mert a legfontosabb az volna, ha rá tudnák bizonyítani Nagyra a megvesztegetést. Ezt azonban csak azok vallhatnák be, akik vesztegettek, de ilyen vallomást természetesen senki sem fog tenni, mert a vesztegetés súlyosan minősülő bűntett.

Nagy István védoje, Sándor László volt budapesti főkapitány, tegnap este beszélgetést folytatott védojével, majd az újságírók előtt azt hangoztatta, hogy Nagy ellen semmiféle közvetlen bizonyíték nincs. Vannak vallomások mellette és ellene is. Nagy István előtte azt hangsúlyozta, hogy a magas vagyonfelügyelői díjak megállapításával csak az ügyvédeknek akart hasznára lenni, ő azonban semmilyen előnyt nem élvezett ebből. Nagy István egyébként újabb vallomásában jegyzoje, Hódy ellen nyilatkozott és többek között azt mondta, hogy a szabálytalanságokat Hódy követhette el, amikor a tárgyalásokat vezette.

Nagy István jegyzoje

Nagy István vallomása alapján a rendőrség beidézte Hódy Györgyöt, aki elmondotta, hogy Nagy István milyen módszer szerint rendelte ki fiatal ügyvédbarátait vagyonfelügyelőkké és részletes vallomást tett arra vonatkozóan is, hogy Nagy István hogyan tárgyalt az ügyfelek-

kel. A rendőrség úgy találta, hogy további felvilágosítás céljából szüksége van Hódy Györgyre és ezért kihallgatása után a törvényszéki jegyzőt megkérte arra, hogy a rendőrségen maradjon.

Bűnügyi zárlatot kérnek a károsultak

Azok a kereskedők, akiknek kényszerregegyeségi ügyeit Nagy István bíró intézte, most kártérítési igénnyel lépnek föl. Nagy István ugyanis hihetetlenül magas vagyonfelügyelői díjakat állapított meg, amelyek csaknem felémésztették a rendelkezésre álló aktívákat és tendenciózusan hosszadalmas eljárással elősegítette azt, hogy a meglévő vagyon az eljárás során megsemmisüljön. Az ilyen módon megkárosított kereskedők közül ma többen megjelentek a Hitelezői Védegyeletben és azzal a kérelemmel álltak elő, hogy Nagy István ellen kártérítési perek indíttassanak.

Valamennyien bűnügyi zárlatot kérnek a törvényszéki bíró vagyonára és erre vonatkozóan már megtették a szükséges intézkedéseket. A Hitelezői Védegyeletben csütörtökön délután ebben az ügyben ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy milyen lépéseket tegyenek a Nagy István ellen indítandó kártérítési pereket illetően.

— A kampóskeresztesek felvonulását eltiltották Kölnben. Néhány hét előtt a kölni zsidó hitközségi választások alkalmával egyik kampóskeresztes párt felvonulást rendezett és a tömeg több zsidó választót meggátolt abban, hogy az urnák elé járulhasson. A rendőrség erre eltiltotta a német nemzeti néppártnak, a Stahlhelm-alakulatnak, a frontarcosok egyesületének és több más kampóskeresztes közületnek a rendes vasárnapi felvonulásait.

Ma van Purim. Ma váltsa meg slachmonesz helyett távirati gratulációját

HANDED IN ON

TELEGRAM

אז

Keren Kajemeth

Jerusalem

Az egész zsidó nép minden egyes tagjának részt kell venni adományával, hogy Palesztina földjét az egész zsidó nép köztulajdonául a Keren Kajemeth megvásárolja. Ez legyen az új negyedszázad feladata és ezt adománnyal és munkával támogatjuk.

Aláírás

KINDLY ACCEPT THIS SINCERELY MEANT MESSAGE PER POST INSTEAD OF A TELEGRAM THE DIFFERENCE IN COST GOES TO THE BENEFIT OF THE JEWISH NATIONAL FUND

אנו רבים כבוד כבוד יבנה ביתנו בנתיבות שלום

Vágja ki ezt a blankettát és aláírva küldje be slachmonesz helyett távirati megváltását. Cim: Keren Kajemeth — Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Poin áll Csics

(Páris, március 17.) Illetékes rövidesen Párisi tándó megbes népbiztos a teng A „Matin” pokban fontos orosz követtel Albert Tho „Petit Parisien” útjáról. Kijelen

Még

(Cluj-Koloz tudósítójától.) Összetül a koloz gyülede, a neh cemberi válaszi kezteben a tan alakulása elé megalakulása e tők megoldott zeti parasztpár Porutiu Valent tében dr. Luciu polgármesterné meggyezési pl A tárgyalás értesülünk — n A Comisia Inte napja vezető után tartotta a késő esti órák jelent a városh

Kormán

Az
A legfőbb távirati gratulációját

(Bucuresti-tudósítójától) alakitás, amely tekintett az elmaradt. A h niszterelnök az a kabinet átal mert hirtelen m teljesen felgyóg a lakásán dolg nökség referens ügyi államtitká tikaik körökben átalakítása egy csak Berlescu niszter fog le veszi át.

Ha nem is véletlen, hogy is beteg jell meghült s ezért sát. Az igazság nál több talál Cudalbu viszi a ren, két legfon novellával és a

Megny

a „NERV szanatóri Str. Regala Majális-u.) 12-a Rendes gőz- és

Poincare Rakovszkival az orosz államadósságokról fog tárgyalni

Csicserin Párisba jön. Albert Thomas szerint Bethlen veszélyezteti az európai békét

(Páris, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Illetékes helyen közlik, hogy Csicserin rövidesen Párisba érkezik. Brianddal folytatandó megbeszélései után az orosz külügyi népbiztos a tengerpartra utazik többheti üdülésre. A „Matin” jelentése szerint Poincaré a napokban fontos megbeszélést fog tartani Rakovszki orosz követtel az orosz adósságok kérdésében. Albert Thomas visszaérkezett Párisba és a „Petit Parisien”-nek nyilatkozott magyarországi útjáról. Kijelentette, hogy Bethlennek igen nagy

parlamentari többsége van, amelynek segítségével a monarchia restaurációját készíti elő. Bethlen akciója ebben a formában — véleménye szerint — veszélyezteti az európai békét.

London, márc. 17. A „Daily Telegraf” jelentése szerint Bethlen gróf római utazásával kapcsolatban illetékes körök meg vannak győződve, hogy Magyarország számíthat Anglia és Olaszország támogatására a szövetséges ellenőrzőbizottság visszahívásánál.

Még nem sikerült biztosítani a békét a kolozsvári városházán

Viharosnak ígérkezik a közgyűlés

(Cluj-Kolozsvár, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombat délután három órakor összeül a kolozsvári városi tanács alakuló közgyűlése, a nehézségek azonban, amelyek a decemberi választási paktum felmondása következtében a tanács állandó bizottságának megalkulása elé tornyosultak, 24 órával a tanács megalakulása előtt még mindig nem tekinthető megoldottnak. Ma délelőtt folyamán a nemzeti parasztpárt nevében dr. Socol Aurél és dr. Porutiu Valentin, a szocialista párt képviselőiben dr. Lucian Sándor megjelentek Osvada polgármesternél, akivel tárgyalást folytattak egy megegyezési platform létrehozása érdekében.

A tárgyalások — mint megbízható helyről értesülünk — nem vezettek pozitív eredményre. A Comisia Interimare, a város ügyeit három hónapja vezető „ideiglenes” bizottság tegnap délután tartotta utolsó ülését. Az ülés közben a késő esti órákban dr. Porutiu másodszor is megjelent a városházán és rövid, alig öt percig

tartó eszmecsere után Osvada polgármesterrel. A megbeszélés után Porutiu dr. feltűnően idegesen hagyta el a városházát.

Kérdésünkre, hogy a megegyezés létrejött-e, Porutiu dr. kategorikusan nem válaszolt. A tárgyalásokat péntek délelőtt folytatni fogják. A demokratikus választási blokk, amint hírlik, ragaszkodik a választói arányban öt megillető és a paktumban biztosított öt állandóbizottsági tanácstagsághoz, amelyet azonban Osvada polgármester nem fogadott el. Ily módon nincs kizárva, hogy a szombat délután összeülő közgyűlés viharos jelenetekben bővelkedő lesz és a békés együttműködés helyett pártvillongások és politikai obstrukciók fogják a közigazgatás nyugodt menetét a kolozsvári városházán megakadályozni.

Rémelni szeretnénk azonban, hogy az illetékes faktorok, ha az utolsó pillanatban is, meg fogják találni a helyzet békés megoldásának kulcsát.

Kormányátalakítás nélkül veszi át Manoilescu az ipar- és kereskelemügyi tárcát

A legfőbb törvényelőkészítőtanács szótöbbséggel elfogadta az új sajtótörvényjavaslatot. Egyre nagyobb valószínűség szerint meghosszabbítják egy évvel a jelenlegi lakbértörvényt

(Bucuresti-Bukarest, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szerdára várt kormányátalakítás, amely elé felcsigázott érdeklődéssel tekintett az ország közvéleménye, váratlanul elmaradt. A hivatalos indoklás szerint a miniszterelnök azért nem terjesztette Ofelsége elé a kabinet átalakítására vonatkozó dekrétumot, mert hirtelen meghült. Mára Averescu tábornok teljesen felgyógyult, az ágyat is elhagyta, de még a lakásán dolgozott és fogadta a miniszterelnökség referenseit, valamint Manoilescu pénzügyi államtitkárát is. Ezzel kapcsolatosan politikai körökben úgy tudják, hogy a kormány átalakítása egyelőre teljesen elmarad, illetve csak Berlescu ipar- és kereskelemügyi miniszter fog lemondani és tárcáját Manoilescu veszi át.

Az alkotmányellenes sajtónovella

Ha nem is feltűnő, de mindenesetre érdekes véletlen, hogy ma Cudalbu igazságügyi miniszter is beteget jelentett. A miniszter könnyebben meghült s ezért egész nap nem hagyta el lakását. Az igazságügyi miniszter gyöngékedése annál több találgatásra ad okot, mert jelenleg Cudalbu viszi a főszerepet a törvényhozás terén, két legfontosabb javaslatával, az új sajtónovellával és a lakbértörvénytervezettel. A leg-

főbb törvényelőkészítő tanács Cudalbu igazságügyi miniszter elnökletével elfogadta a sajtótörvényjavaslatot. Az elfogadás szótöbbséggel történt, de a tanács egyes tagjai, mint az „Adeverul” értesül, a javaslat több diszpozícióját alkotmányellenesnek deklarálták, így többek között a lapok elkobzását és az újságírók szervezetének kötelező létesítését.

Nem lesz új lakástörvény?

Az igazságügyi miniszter másik nagyfontosságú javaslatával kapcsolatosan a „Politica” című lap, amelynek a kormánnyal szoros kapcsolatai vannak, azt közli, hogy kormánykörök szerint Cudalbu törvényjavaslatát nem fogják a parlament elé terjeszteni és a kormány mégis csak egyszakaszos törvényjavaslatot fogja az eddigi lakbértörvényt meghosszabbítani. Egyedül a lakbértörvény módosítása kérdésére sincs még eldöntve.

Dimopol igazságügyi államtitkár kijelenti, hogy a lapokban közölt szöveg nem az utolsó szó és az igazságügyi miniszter nem tekinti mint az ő személyes javaslatát, amelyet megváltoztatatlannak tartana.

Trancu-Jasi népjóléti miniszternek az építkezés támogatásáról szóló törvényjavaslata a jövő héten a parlament elé kerül.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja. Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Marton Ernő. Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Péntek
Purim
5687. Védár 14.
1927. március 18.

Megölelem a drága márciust

Olyan a március,

mint mosoly szerelmesemnek száján:
mámorosít és megpihentet...

Én felszivom szívembe ezt a napfényt,
megölelem a drága Márciust,
felkacagok feltáruzó örmében,
esapongó szívvel és szertelenül
és azt akarom,

hogy ebben a végtelen fényben
minden, de minden megálljon.

Szűnjön meg egyszer, ha gyötrő, az álom,
s álmódjon egyszer, ha gyötrő, az élet:
rossz lélek épügy, mint jóember lelke
csak egy rövidke percre megálljon,
s álljanak meg most a szédítő kékjek,
semmi se éljen, csak a Tavasz,
mélységes, csöndes és mámoros élet,
néma és áhitatos,

mint amit ez a március máma
kétségek-marta lelkembe rendelt.

De Isten megállást most sem parancsol:
szaladgálnak a társzekerek,
rikkanások rohannak végig az utcán
katonák mennek biztos ütében
s nem merevednek fészes vigyázzba
azért mert itt a Tavasz...

Barzilay István

— Titulescu szombaton hazaérkezik. Bukarestből jelentik: Titulescu szombaton Bukarestbe érkezik. A londoni meghatalmazott miniszter hazaérkezése elé nagy érdeklődéssel tekintenek kormánykörök, miután több, Romániát közelről érintő kérdéssel fog beszámolni.

— Painlevet baleset érte. Párisból jelentik: Painlevet tegnap baleset érte. Amikor autójába föl akart szállni, eleszszott és kifecimította a lábát. A miniszter több napig kénytelen az ágyat őrizni.

— Kisenevben szobrot emelnek Mussolininek. Bukarestből jelentik: Tegnap közöltük már, hogy a főváros egyik utcája Mussolini nevét kapja. Most a kamara elé parlamenti iniciatívából törvényjavaslatot terjesztettek, hogy Mussolininak állítsanak szobrot Kisenevben.

— XI. Pius pápa és — zsidó tanára. Milanóból jelentik: Lombardia fővárosának zsidó hitközsége nagy ünnepséget rendezett főrabbinusának, Commendatore Alessandro Da Fanonak, nyolevanadik születésnapja alkalmából. A milánói főrabbi régebben Corfu zsidóságának feje volt, de az ottani antiszemita üldöztetések elől Olaszországba menekült, ahol előbb Udinében, majd Firenzében töltötte be a főrabbi tisztjét. Milanóba 1892-ben került és ő volt a mostani pápa zsidó tanára, amikor XI. Pius még az „Ambrosiana” vezetője volt. Alessandro da Fanót születésnapja alkalmából rengeteg hivatalos gratulációval keresték fel és maga a pápa is meleg szavakkal írt üdvözlőt küldött egykori tanárának, aki a héber nyelvben tökéletesítetté tudását.

— A szatmári Aviva és Barisszia purimi estéjére, amelyet március 21-én tartanak meg a városi Nottara-színházban, már hetek óta folynak az előkészületek. Az estély gazdag műsorát szavaltok, táncok, zeneszámok és két egyfelvonásos tarkítják. Színe kerül továbbá Oszp Dymov világhírű darabjának, a Szomorúságának énekesének szellemes paródiája. Az előadás iránt, amely a tradíciókhoz híven, előreláthatólag jól fog sikerülni, nagy érdeklődés nyilvánul.

Megnyílt

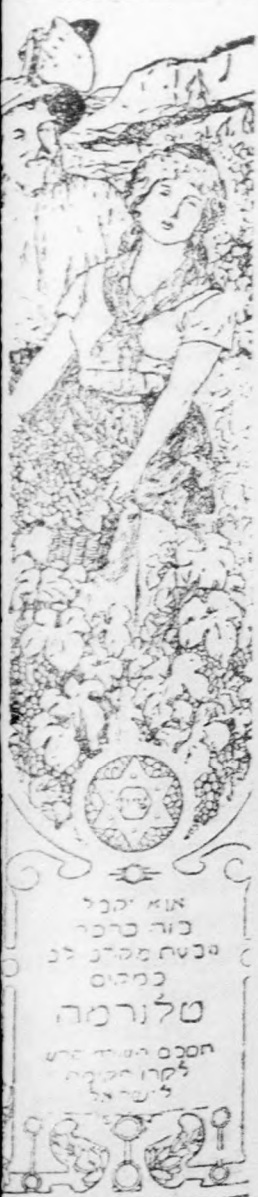
a „NERVA”
szanatórium

Str. Regala (volt
Majális-u.) 12-a. sz.

Rendes gőz- és kádfürdő 40 lej. Massage 10 lej.

gőz- és kádfürdője

a közönség részére. Nyitva férfiaknak reggel 5-10-ig és d. u. 5-8-ig. Nőknek d.e. 10-12-ig, d.u. 2-5-ig. Jegyek kaphatók a trafikokban és a pénztárnál.

— **A király kezelőorvosai kielégítőnek tartják az eddigi eredményt.** Bukarestből jelentik: Az „Adeverul“ a király állapotára vonatkozólag úgy értesül, hogy az orvosok rendkívül meg vannak elégedve az eddigi gyógykezelés eredményeivel és éppen ezért kisebb mennyiségű rádiómotot fognak a további kezelés során alkalmazni. Ezután a kezelést 24 és 48 órában telyálva csak egyszer fogják végezni, majd egy hónapi szünetet tartanak. A király elutazásának híre még nem nyert megerősítést. Az orvosok kielégítőnek találják ugyan az uralkodó állapotát, de azt hiszik, hogy nem volna előnyös, ha a hosszú utazás fáradtságának kitemné magát.

— **Házasság.** Irsai Hermann és Lőb Gizella folyó hó 23-án 4 óraker Kiskalotán tartandó esküvőjükre rokonaikat és ismerőseiket ezuton hívják meg.

— **Eljegyzés.** Grosz Iduska és Mindszent Ignátz, Oradea jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Gaal Gaszton magyar képviselő provokáltatta a belügyminisztert és az igazságügyminisztert.** Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén Scitovszky belügyminiszter napirend előtti felszólalásban válaszolt Gaal Gasztonnak tegnapi beszédében tett ama kijelentésére, hogy ő egy biztosító társaság igazgatósági tagja lenne. Scitovszky szerint Gaal Gaszton állítása szemenedett valótlan, mert amikor aktív miniszter lett, azonnal lemondott igazgatósági tagságáról. Gaal Gaszton szentírásnak tekintette azt, amit egy pénzügyi kompasz írt, anélkül, hogy jobban utána érdeklődött volna a dolgoknak. Minden cselekedetem — mondotta Scitovszky belügyminiszter — elviseli a nyilvánosságot. Gaal Gaszton a miniszternek adott válaszában kijelentette, hogy mint a multban, úgy továbbra is azért fog harcolni, hogy a képviselők semmi néven nevezendő részvénytársaságnál állást ne vállalhassanak. Egyben kijelentette, hogy a miniszternek vele szemben használt sértő kifejezéséért magánuton fog elégtételt kérni. Ennek a bejelentésnek megfelelően, Gaal Gaszton ma provokáltatta a belügyminisztert és Pesthy igazságügyminisztert, aki azonosította magát a belügyminiszternek Gaal Gasztonra vonatkozó sértő kifejezéseivel. A segédek tárgyalnak a feltételekről.

— **Halálozás.** Temesvárról jelentik: Salamon Ignác, szül. Márton Eszter 69 éves korában hosszú szenvedés után elhunyt. Benne Márton Izidor a Zsidó Lyceum köztisztviselője álló igazgatója, valamint Márton Béla bankigazgató anyósukat gyászolja.

— **Budapesten meggyilkoltak egy hetvennégy éves öregasszonyt.** Budapestről jelentik: Az elmúlt éjjel az újpesti rakparton lévő vendéglőben meggyilkolták Tudomány Károly vendéglős anyósát, egy hetvennégy éves öregasszonyt. A gyilkos az öregasszonyt hurokkal fojtotta meg s utána a lakást kirabolta. A gyilkosságot Tudomány Károly vendéglős fedezte fel, aki az esetről azonnal értesítette a rendőrséget. A kiküldött detektívek megállapították, hogy a vendéglős söntésében éjjel után két vendég ivott, még pedig Vilhelm Márton és Turinszki Fleskő hajóslegények. A rendőrség mindkettőjüket reggelre előkerítette és a vallatások során Turinszki beismerte, hogy ő követte el a gyilkosságot. Tettének okán nagy nyomorát említette fel, azt gondolta, hogy sok pénzt talál az öregasszonynál, de mindössze öt pengő volt a zsákmánya.

— **Szabadiábra helyezték Halmay Tibort, a budapesti Király-színház táncoskomikusát.** Budapestről jelentik: Részletesen megírták a lapok, hogy Halmay Tibort, a Király Színház népszerű táncoskomikusát óvadékkasszátás címén letartóztatták s a tegnap esti előadásán is csak úgy léphetett fel, hogy két detektív várta öltözőjében, akik szerepének eljátszása után azonnal visszakísérték a rendőrségre. Ma reggel az illetékes rendőrfogalmazó kihallgatta Halmay Tibort és kihallgatása után szabadonbocsátották, mert időközben érdeklően nagy társadalmi akció indult meg, amelynek eredményeképpen ötvenhárommillió korona gyűlt össze, amit letétbe helyeztek. Addig, amíg a még hiányzó 31 milliót Halmay Tibor nem fizeti le, naponta kell jelentkeznie a rendőrségen.

Az angol munkáspárt tüntetett a kormány kínai politikája ellen

A kantoniakkal tárgyalások kezdődtek Sanghaj békés átadására. Egyre nagyobb méretekkel öltének a sanghaji munkásmozgalmak

London, március 17. A Sanghajból érkezett legutóbbi jelentések szerint Pisutsen tábornok, a santungi csapatok vezére Tsang-Kai-Sek tábornokkal, a kantoniak főparancsnokával tárgyalásokat kezdett annak érdekében, hogy a felkelő csapatok számára lehetővé tegyék Sanghaj békés megszállását.

A kantoni csapatok előrenyomulásával a sanghaji munkásmozgalmak egyre nagyobb méreteket öltenek. Az élénkítő munkásmozgalmakhoz legújabbán 20 ezer szövetségi munkás is csatlakozott. A városban mindenütt munkások-

ból toborzott terror-csapatok alakulnak, amelyek közül az egyik a sanghaji villamos vasutak kínai felügyelőjének feleségét lakásában revolvelővésekkel lelötte.

London, március 17. Az angol alsóház a késő éjszakai órákba nyúló többórás vita után befejezte a kínai helyzetre vonatkozó tárgyalásokat. 240 szavazattal hat ellenében az alsóház tagjai bizalmat szavaztak a kormánynak. A szavazásnál a munkáspárt lármásan tüntetett a kormány ellen.

A párisi román antiszemita alelnöke volt az utlevélcsaló Bogdán

A román diákok párisi egyesülete megtagadja a közösséget az antiszemita utlevélcsalóval

(Bucuresti-Bukarest, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt az egész romániai sajtót bejárta az a szenzációs hír, hogy Josif Bogdan párisi román ügyvéd, a párisi román diákok egyesületének alelnöke volt elnökét a francia főváros rendőrsége letartóztatta. Bogdan ügyvéd ellen az volt a vád, hogy kivándorlási utlevellel több kisebb-nagyobb szélhámoságot követett el. Az ügyvéd kihallgatása során azzal védekezett, hogy csak ügyvédi minőségében járt el a párisi román konzulátuson és a felvett összegeket honoráriumképpen kapta. További kihallgatása során azt vallotta, hogy elnöke volt a párisi román diákok egyesületének.

A bukaresti sajtóban nagy megütközéssel kommentálták azt a hírt, hogy a párisi román diákok egyesületének volt elnöke összeütközésbe került a francia hatóságokkal. Most azután kiderült, hogy Bogdan akkor is visszaélést követett el, amikor magát a román diákegyesület elnökének mondotta. Ezt az állítását a párisi diákok egyesülete cáfolja meg, amely a „Viitorul“-ban a következő kommuniké közlését kérte:

„A román diákok párisi egyesülete (31. Rue de Ecoles) értesít mindenkit, hogy Bogdan Josif, aki jelenleg csalás és utlevélhamisítás miatt a párisi rendőrség foglya, egyáltalában nem tagja a párisi román diákok egyesületének, mint ahogy ő azt a vizsgálóbíró előtt vallotta. Ez a csaló, aki egy év óta kompromittálta már az országot, alelnöke a román-antiszemita diákszervezetnek, amelynek elnöke A. Janculescu diák. Ez az egyesület, amelynek alig harminc tagja van, legnagyobb részt fecsegőkből és minden iskolai képzettség nélkül való egyénekből áll és Victor Janculescu párisi román konzulnak, az egyesület elnöke bátyjának és Bogdan Josif intím barátjának pártfogását és támogatását élvezi. Caveant consules! A konzul ur jól tenné, ha vigyázna.

Eddig szól a párisi román diákegyesületének kommunikéje, amelynek alapján a „Viitorul“-felhívja a külügyminisztert, hogy indítson sürgős vizsgálatot.

— **Temesvári zsidó közélet.** Temesvárról jelentik: A Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportja, szokásos kultúrleadásainak keretén belül vasárnap, 13-án délután 6 óraker nagyszabású Adár-emlékünnepélyt rendezett a belvárosi hitközség dísztermében. Vermes Ernő bevezető szavai után Katz S. főkantör jiddis dalokat adott elő hatáson. Utána Kaufheil Ernő szövetségi titkár tartott ünnepi beszédet Mózesről, kinek emlékét évezredeken keresztül szent kegyelettel ünnepli a zsidóság minden évben Adár 7-én. Kaufheil beszédét a nagyszámú hallgatóság szűnni nem akaró tapsal honorálta. Ezután Fekete Mihály a temesvári színház igazgatója interpretált néhány költeményt a modern zsidó költészetből a töle megszokott művészi készséggel. — **Purim ünnepély.** A Barisszia Hitchabrut és az Aviva folyó hó 20-án délután fél 6 óraker nagyszabású purim kultúrünnepélyt rendez a Zsidó Lyceum tornatermében. A műsoron ének és zene szólószámok, prolog, szavatok, továbbá két alkalmi szindarab szerepelnek. Az előadás íránt, melynek előreláthatólag megérdemelt nagy sikere lesz, máris óriási az érdeklődés.

— **Budapesten letartóztattak egy török herceget.** Budapestről jelentik: Abdul Kadir török herceg feljelentette a főkapitányságon fiát, Mehmed Orhant, aki törével rátámadt, tört, zuzott a lakásában, mert nem adott neki kölcsönt. Zsarolás és életveszélyes fenyegetés címén tetete meg ellene a feljelentést. Mehmedet letartóztatták és átkísérték az ügyészségre.

— **Több mint hárommillió tonnára emelkedett a német kereskedelmi flotta.** Berlinből jelentik: A német tengerészeti hajózás tizenegyedik évi kongresszusa hétfőn nyílt meg Berlinben. Cuno titkos tanácsos, volt kancellár megnyitó beszédében bejelentette, hogy a német kereskedelmi flotta hatszáz ezer tonnáról, amennyi a világháború után maradt, 3,2 millió tonnára emelkedett, szemben a háború előtti 5,2 millió tonnával.

— **Kérelem a kereskedőkhöz.** Felhívjuk a cégek és vállalatok figyelmét, hogy amennyiben kereskedelmi alkalmazottra (kereskedősegédre) van szükségük, úgy forduljanak bizalommal az állásközvetítő osztályunkhoz, hol elsődrendű munkaerők vannak előjegyzésben. Alkalmazottak Szövetsége (Uj, Str. Maloasa No. 6. (Metropol mögött.)

Purim napjára

Multba néző szemünk előtt ma megelevenednek a zsidó történelem szomorú és vídám napjai. A zsidó nép boldogsága mindig össze volt kapcsolva Zsidóország életével, Erec-Jiszráéllal. Ma amikor ránk ragyog a köznapi homályából az emlékezők sugárkévéje, hogy a hámáni cselzöves nem sikerült, ma jusson eszünkbe, hogy az új Hámának új cselzövéseinek megakadályozására egy ut van, ha az új Eszterek és új Mordechajok visszatérnek a mi ősi történelmi földünkre, Erec-Jiszráéllal.

Ma minden zsidó családot felkeres a Keren Kajemet egy-egy munkatársa, hogy ahhoz a munkához, amellyel Erec-Jiszráéll földjét 25 esztendő óta a Keren Kajemet a zsidó nép köztulajdonába visszaváltja, egy távirat-blanketta megváltásával gratuláljon. Módot akarunk nyújtani minden Palesztinát szerető zsidó embernek, hogy slachmoneszenek 100 lejés megváltásával blankettát tölthessen ki, azt aláírva összegyűjtjük és eljuttatjuk Palesztinába, hogy megőriztessék minden időkiig a neve annak, aki gratulációs táviratának megváltásával az ország földjének visszaváltásához hozzájárul.

A Keren Kajemet Erdélyrészi Irodáján Cluj, Strada Baron L. Pop 10.

Magyar könyvért

forduljon bizalommal Révész Béla 25 éve fennálló könyvkereskedéséhez Marosvásárhelyt

— **Aviva-Barissz csoportok részére** so nyílik könyvtárak gyűléső könyvvására áll irodalom és művészet kaphatók. Még ma ad

— **Nagy kémked** grádban. Belgrádból kémkedésnek jött a ny több ismert személyiség egy szomszédos hatalom zációs letartóztatások va

Galgóczy m es Jogis

Budapest, VIII. Már utca). Előkészít közé érettségire, alapvizs Kitűnő

Conc

Brassó és vidéke le előkelőbb közönségén első helyen

Tehénpiac 4. Bras Szöv

Saját készítményü [k

SP

— **A KKASE rende** pong bajnokságát. délután rendezi meg a ping-pong bajnokságát asztali tenisz-szakosztá verseny programja a k Férfi egyes II. oszt. Férfi páros.

— **A kolozsvári ba** délután játszottak le félbemaradt KAC—Un az ősi mérkőzés bírójá való hivatkozással nem zésen, a szabályok érte közt két bíró nem ve szövetség labdarúgósak mérkőzés újrajátszását, délem után a KAC ny Kniesz a KAC, Chileza többet támadott ugy csatárai azonban teljes mérkőzés eredménye a bajnokság a következő tateá 10 pont. 2. H 6 pont. 4. RMS 6 6. CFR 1 pont.

— **A Hakoah másod** A bécsi Hakoah márci rikai turájára, amely é deklórással fordul az e nap az Amatőrök ellen 2:2 arányban előntelt tató formát árult el a turáján a végleg a zsi gödött Konrad Kálmán kívül ismét beszáll, az Hakoah Kolozsvárról is Hakoah egyébként 20 bajnokság harmadik he

Olcsó purim

10 könyv

Mendele Moicher Sfur Illés: Zsuzsánna és a vény. — Sven Lange Marton: A zsidó ne Utazásom a Szentföld ságtól a kommunizmusig ifjusága. — Krudy könyv. —

Megrendelhetők az utánvétellel (20 lej po beküldésé

Tavaszi ruhák olcsó festése, tisztítása megkezdődött CLNK-nél, Cluj

— **Aviva-Barissziák és szövetségi helyi-csoportok részére** soha vissza nem térő alkalom nyílik könyvtárak gyarapítására az Uj Kelet olvasó könyvvására által. A zsidó tudomány, irodalom és művészet standard művei féláron kaphatók. Még ma adja fel rendelését.

— **Nagy kémkedést lepleztek le Belgrádban.** Belgrádból jelentik: A rendőrség nagy kémkedésnek jött a nyomára, amelybe a főváros több ismert személyisége is be van keverve, akik egy szomszédos hatalom részére kémkedtek. Szenzációs letartóztatások várhatóak.

Galgóczy magántanfolyam és Jogiszeminárium

Budapest, VIII. Mária Terézia-tér 3. (Baross-utca). Előkészítő középiskolai magánvizsgákra, érettségire, alapvizsgákra, szigorlatokra. — **Kitűnő jegyzetek.**

Concurenta

Brassó és vidéke leg-első helyen vezet első helyen vezet **Oriszabósága** úgy kivitelben, mint szabásban. **Szövetraktár** Saját készítményű kész férfi- és gyermekruhák. **Tehénpiac 4. Brassó. A fürdővel szemben.**

SPORT

A KKASE rendezi meg Kolozsvár ping-pong bajnokságát. Március 20-ikán, vasárnap délután rendezi meg a KKASE Kolozsvár kerületi ping-pong bajnokságát a kolozsvári sportszövetség asztali tenisz-szakosztályának jóváhagyásával. A verseny programja a következő: Férfi egyes I. oszt. Férfi egyes II. oszt. Női egyes. Ifjúsági egyes. Férfi páros.

A kolozsvári bajnokság állása. Tegnap délután játszották le a vasutas-pályán az összel félbemaradt KAC—Universtitatea mérkőzést. Miután az újsí mérkőzés bírója, Jakobi Ernő elfoglaltságára való hivatkozással nem jelenhetett meg a mérkőzésen, a szabályok értelmében pedig bajnoki mérkőzést két bíró nem vezethet le, a kolozsvári sportszövetség labdarugós szakosztálya elrendelte a teljes mérkőzés újrajátszását, amelyet érdekes, heves küzdelem után a KAC nyert meg. Rakitovszky (3) és Kniez a KAC, Chilezan az U. góllövői. Az U. többet támadott ugyan a mérkőzés folyamán, csatárai azonban teljesen gólképtelenek voltak. A mérkőzés eredménye alapján a kolozsvári futball-bajnokság a következőképpen alakult: 1. Universtitatea 10 pont. 2. Haggibbor 8 pont. 3. KAC 6 pont. 4. RMS 6 pont. 5. Victoria 1 pont. 6. CFR 1 pont.

A Hakoah második amerikai turája előtt. A bécsi Hakoah március végén indul második amerikai turájára, amely elé ezévből fokozottabb érdeklődéssel fordul az egész világ zsidósága. Vasárnap az Amatörök elleni bajnoki mérkőzésén, amely 2-2 arányban eldöntetlenül végződött, javuló, biztató formát árukt el a Hakoah együttese, amelynek turáján a végleg a zsidó csapat tagjai sorába szegődött Konrád Kálmán is részt fog venni. Ezenkívül ismét beszáll, az együttesbe Gansl Izsó, a Hakoah Kolozsvárról is ismert, kitűnő csatára. A Hakoah egyébként 20 mérkőzésből 20 ponttal a bajnokság harmadik helyét foglalja el.

Olcsó purimi könyvsorozatok

10 könyv 140 leierért!

Mendele Moicher Sfurim: Sánta Fiske. — Kaczér Illés: Zsuzsanna és a vének. — Zoltán S.: Az örvény. — Sven Lange: Sámson és Delila. — Dr. Marton: A zsidó nemzet Erdélyben, v. Panet: Utazásom a Szentföldre. — Kristóffy: A király-ságtól a kommunizmusig. — Balázs D.: Tass István ifjúsága. — Krudy Gyula: Bukfenc. — Kék könyv. — Brody: Elbeszélés.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályánál utánvétellel (20 lej portó) vagy az összeg előzetes beküldésével (15 lej portó).

Közgazdaság

Az olaszok lényeges kedvezményeket kívánnak a textilipar és a fémipar rovására

Románia csak a fémipari cikkek tarifájánál hajlandó koncessziókat tenni.

(Bucuresti-Bukarest, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Independance Roumaine” szerint az olasz-román kereskedelmi tárgyalások meg egyezésre vezettek néhány pontban, de a legfontosabb kérdésekben még folytak a tárgyalások. Így az olaszok jelentékeny koncessziókat kívánnak a textil- és fémipar számára. A román delegáció mindenestre megvédi a román textilipar érdekeit, hajlandó azonban kisebb koncessziókat a fémipar terén. Olaszország az olasz hajók számára kabotázs-jogot (tengerparti hajózási-jog) kér Románia kikötőiben. Remélhető, hogy a tanácskozások rövidesen befejeződnek.

Miniszteri bizottság szállott ki a földgázvidéken a sérelmek felülvizsgálására

Rövidesen visszavonják a felemelt gázárakat. Az összes fogyasztók belépnek a Földgázszindikátusba

(Cluj-Kolozsvár, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi földgázfogyasztók és dr. Motas Constantin közötti ismeretes küzdelemben új fejezet indult meg a felemelt földgázárak meglepetésszerű letelptetésével, amelyről elsőnek az Uj Kelet adott hírt. Tudvalevő ugyanis, hogy a Földgázszindikátusba tömörült iparvállalatok, valamint az érdekelt városok fogyasztóközönsége egy bizottság kiküldését kérte Berlescu iparügyi minisztertől, hogy a kormány csak a helyszíni szemle alapján meghallgatott bizottsági jelentés megtétele után döntsön a földgázárakat illetően. Nem tudni mi okból, a földgázárakat mégis Motas érdekei szerint állapították meg, ugyanezekkor azonban teljesítették a fogyasztók kívánságát is és

mondották, hogy az egész ügy történetét brosurákban fogják a közönséggel megismertetni, egyidejűleg pedig

újabb parlamenti kampányt indítanak

a Motas kezelésében levő, nacionalizált Ungarische Erdgas Gesellschaft és az állam által neki koncesszióba adott Societatea Nationala de Gaz Metan mai közérdekellenes politikája ellen. Ezenél is fontosabb azonban az a határozat, amelyben az összes fogyasztóknak a jelenleg csak gyáriparosokra vonatkozó Földgázszindikátusba való tömörítését.

A közgyűlés befejezése után a Földgázszindikátus tagjait meghívták a városházára és bevonták a tárgyalásokba. A megbeszélések során a kormány delegátusai bejelentették, hogy eredetileg tervbe volt missziójuktól eltérően feladatuk nemcsak a vezetékekből történő gázillanás megállapítása, hanem az érvényben lévő szerződések revidálása és a gázszolgáltatás ellen felhozott panaszok megvizsgálása is. A további megbeszélések során az a határozott meggyőződés alakult ki, hogy a jelenlegi felemelt földgázárakat vissza fogják vonni rövidesen, annak ellenére, hogy eredetileg szeptember 15-ig terjedő érvénnyel lettek megállapítva. A hivatalos vizsgálóbizottságba egyébként

a Földgázszindikátus a maga képviselőiben Lazar Vasile kolozsvári mérnököt delegálta,

Tőzsde

A piac tartózkodó. Az árfolyamok általában változatlanok.

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 március 17 (Rador)								
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york	
		nyitás	zárlat							
Zürich	3280—3300	—	—	491 1/2	3280	11028	13678	649 1/4	1924	
Newyork	170—171	51975	51987	2554	170	573	710 3/4	3376 1/2	—	
London	825—830	2523 1/2	2524	12404	827	2782 1/2	345070	164	48556	
Páris	665—670	2034 1/2	2035	—	669	2245	2786	13250	391 1/2	
Milano	770—780	2375	2385	11740	780	2632 1/2	3256	155 1/2	45975	
Prága	505—508	1539 1/2	1539	7560	506	1697	210520	—	296 1/4	
Budapest	30—3010	9080	9080	—	2980	—	124	59112	—	
Belgrád	—	915	915	—	295	1007	124870	5952 1/2	176	
Bukarest	—	312 1/2	312 1/2	1540	—	334 1/2	428 3/4	2042 1/2	60	
Varsó	—	5805	5800	—	19	6400	7925	378 1/4	—	
Bécs	2390—2410	7315	7315	—	2400	8065	—	476	—	
Berlin	4050—4070	12335	12332	—	4050	43600	16858	801	—	

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 312 1/2, Páris 1540, Budapest 334 1/2, Bécs 42875, Prága 2042 1/2.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.

Cluj, Piata Unirii 7. szám. — **Fiókjai:** Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. **Saját tőkéi 77 millió lej.** — **Affiliált intézetei:** Tordaaranyos-Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Keresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitel r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-hunyadon. **Minden bankügyletet legelőnyösebben végez.** Engedélyezett devizahely. Áruraktárai a vasut mellett.

akinek minden városban helyi referensei is lesznek.

Szerdán délután a bizottság már ki is szállott Sáromon, ahol megállapította, hogy amióta az állam koncesszióba adta a földgázkutakat a Motas Constantin által képviselt Nemzeti Földgáztársaságnak, ugyszólván semmi sem történt a megnövekedett fogyasztás zavartalan biztosítására. Az új rezsim alatt, amely már öt éve tart, csak tavaly kezdtek meg a 19. számú szonda furását és a 9. számú szonda kimélyítését, de ezek a munkálatok csak hónapok múlva fognak befejeződni. A csütörtöki napot Tordán töltötte a bizottság, amely pénteken Medgyesre megy, onnan Sárosra és Dicsőszentmártonba.

A helyszíni szemlék előreláthatólag tíz napot fognak igénybe venni,

amelyek letelte után Jancu és Fundatiu bukaresti delegátusok visszautaznak a fővárosba, hogy tapasztalataikról jelentést tegyenek a kormánynak.

Az új vámtarifa összeállításánál meghallgatják a kereskedelem kívánságait is. Bukarestből jelentik: Megemlékezett az Uj Kelet a bukaresti Sfatul Negustoresc minapi üléséről, amely a forgalmi adó eltörlésével és az importvámtarifa kérdésével foglalkozott. A gyűlés határozatait memorandum formájában tegnap nyújtotta át öttagu delegáció Lepadatu pénzügyminiszternek, aki hosszabb beszélgetés során meghallgatta a kereskedelem összes panaszait és sérelmeit. A memorandumban foglaltakra vonatkozólag a miniszter kijelentette, hogy a sérelemnek legnagyobb része indokolt és azokat a kormány gazdasági bizottsága elé fogja terjeszteni. Ami pedig a vámtarifa ügyét illeti, Lepadatu pénzügyminiszter kijelentette, hogy az új tarifa még nincs véglegesen összeállítva és a munkálatok befejezéséig meg fogják hívni a kereskedelem képviselőit is szakmák szerint, hogy kívánságaikat előterjessék.

Ismét módosítják a lakbérleti törvényjavaslatot. Bukarestből jelentik: Mint feltétlen beavatott helyről értesülünk, Cudalbu miniszter lakbérleti törvényjavaslatát a legközelebbi minisztertanácson ismét tárgyalás alá veszik, amely alkalommal különböző lényegesebb módosításokat fognak eszközölni a javaslaton.

Rövidesen életbelép az új tőzsdetörvény. A bukaresti tőzsdetanács tegnap délután nagyfontosságú ülést tartott, amelyen egy konkrét esettel kapcsolatosan kimondták, hogy a tőzsde épületén kívül kötött tranzakciók nem tekintendők tőzsdetületeknek. Elénk vita fejlődött ki több hivatalos ügynöknek azon kívánsága körül, hogy az értéktőzsdén vezessék be újra a határidőüzleteket. Brancovici Emil arra való hivatkozással, hogy a rövidesen életbelépő tőzsdei törvény ugys intézkedik erre vonatkozólag, addig ne állítsák vissza a terminizleteket. Mások azt javasolták, hogy kísérletképen mégis vezessék be a határidőüzletet és ha nem járna megfelelő eredménnyel, szüntessék be újra. A bizottság legközelebbi ülésére halasztotta el ebben a tárgyban a döntést.

Románia is résztvesz a milánói mintavásáron. Április 12-én nyílik meg a milánói mitavásár, amelyen most első ízben Románia is részt vesz. Speciális pavillonban kap helyet a három legfőbb exportcikkünk: a petróleum és melléktermékei, a fa és gabonafélék, de megfelelő képviselőre jut a román élelmiszeripar, textilipar, fémipar, bőripar, vegyipar és háziipar. A kiállítás alkalmából brosurákat fognak terjeszteni a román iparvállalatok monográfiájáról, azonkívül propagandafilmeket vetíteni a prahovavölgyi petróleummezőkről, az erdőiparról és a nagy állami vasúzemelekről.

Meghosszabbították a régi típusu okmánybélyegek érvényét. Bukarestből jelentik: Amint ismeretes, nemrégiben új 1, 2, 3, 5, 10, 20, 30 és 50 lejes okmánybélyegek kerültek forgalomba és ezzel egyidejűleg határidőt állapítottak meg a régi hasonló címletű bélyegek beváltására. Az illetékes minisztérium ma fennéleltileg ezt a határidőt folyó év június 1-ig meghosszabbította. Ezentul a fenti címletű, régi típusu bélyegek érvényüket veszítik.

Hirdessen az Uj Keletben

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A Román Opera műsora

Péntek: Traviata (Andrei Anghel, a nizzai opera tagja).

Vasárnap szünet.

Hétfő: Rigoletto. (Petre Raiceffél.)

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Vigyázat, női szakasz! Igazi vérbeli párisi bohózat. Minden szava, minden helyzete fergeteges kacagást vált ki. Merész, szókimondó, de a jóízű határait sehol át nem lépi. Párisban egy éven át minden este ennek a bohózatnak az ötletein kacagtak. Nálunk szombaton este féltizenegy órakor lesz a premiéréje.

Zsiványkirály — minden este. Ennek a hétnek minden estjére műsorra van tűzve.

Hajtóvadászat — olesó helyárrakkal. Az idei évad egyik legnagyobb sikerű operette újdonsága kerül színre vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal.

Heti műsor

Péntek: Zsiványkirály (2-szor. Napibérlet 57 szám B. Sorozat 325.)

Szombaton 3-kor: Levendula. (15-ik ifjúsági előadás, olesó helyárrakkal. Sorozat 326.)

Szombaton 8-kor: Zsiványkirály (3-adszor. Napibérlet 58 sz. A. Sorozat 327.)

Szombaton fél 11-kor: Vigyázat, női szakasz. (Francia bohózat, újdonság, először. Premierbérlet 58. sz. Bérletjegyek becsérélhetők más előadásra. Sorozatszám 328.)

Vasárnap fél 12-kor: Csiky Viola tánc-matinéja. (Sorozatszám 329.)

Vasárnap fél 4-kor: Hajtóvadászat. (Operette. Lengyel Irén, Neményi, Tolnay, Hászsaszal. Leszállított helyárrak. Sorozat 330.)

Vasárnap fél 7-kor: Vigyázat, női szakasz. (2-odszor. Rendes helyárrak. Napibérlet 58 szám B. Bérletjegyek becsérélhetők. Sorozat 331.)

Vasárnap háromnegyed 9-kor: Zsiványkirály. (4-odszor. Bérletszűnet. Sorozat 332.)

Hétfőfél 8-kor: Zsiványkirály (5-ödször. Bérletszűnet. Sorozat 333.)

Hétfőn háromnegyed 10-kor: Vigyázat, női szakasz. (Napibérlet 59. szám A. Bérletjegyek becsérélhetők. Sorozat 334.)

STANIOLT

Nagyban is szállít Révész Béla papirkereskedése Marosvásárhely Kérjen ajánlatot

Dughagyma

hosszúak gömbölyű, foghagyma. zöld-ségmagvak, a legolcsóbban beszerezhetők

Weinberger Simon

Timisoara II. Kistér

Korunk

Világéleti ha iszemle Szerkesztő Dienes László, Cluj Kolozsvár, Str. Regala 47. II. évfolyam.

Meglelen havonta 80 oldalos. Irják a legjobb magyar írók.

A Korunk minden számhoz négy-öt világhíres író szívesen írt tanulmányt, egy elbeszélést, egy regényfejeletet. Nemcsak a híradási lap, hanem korunk nagy problémáival komolyan és mégis közhírosító stílusban foglalkozó havi szemle.

Előfizetési ára: félévre 460 lej, — negyedévre 250 lej.

Mutatványszá: ot ingyen küld a kiadóhivatal

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelígs levet csak úgy továbbíthatunk ha portóbélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Izraelita özvegy ember gazdasszonyt keres. Mayer, Szatmár. Str. Tudor Vladimiresce 16. 2482

Jömegjelenésű perfectül románul beszélő kötött-rövidárus segédet ki ügyes kiszolgáló, jó kirakatrendező, jobb fizetéssel, lehetőleg azonnali belépésre keresek. Fényképes ajánlatok Leitner Ignáchoz „Hőfőherke” Áruház, — Oradea. Szombaton zárva. 2474

Barzel

fierarie vasúzet

Cluj-Kolozsvár P. M. Viteaz 13.

Telefon 10-43

Kiadó egy tüzelehelység, mely megfelel irodának, vagy műhelynek. Értekezni Rudolf-u. 40. háztalajdonosnál. 2452

Két kitűnő Balogh-hegedű olesón eladó. Cim a kiadóban.

Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek (cégeknek hónapra), kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel, Strada Ratiu (v. Kötő-u.) 3. Telefon 831.

Százezer lakósu határvárosban, országszerte ismert régiségkereskedés szabáros-üzlettel egybekötve, áruval vagy anélkül, fővárosban, jelenlegi tulajdonosa milliót vagyont szerzett benne, sürgősen eladó. Érdeklődők Lóbl hírlapirodába, Arad, irjanak. 2473

Mérlegképes könyvelőt, perfect német, román levezető, teljesen önálló munkaerő, gyakorlott gépíró keresünk Avrig (jud. Sibiu) üvegyáruhoz azonnali belépésre. Ajánlatok eddigi működés, kor, családi állapot és stb. megjelölésével Fleissig Testvérek központi irodája, Fagaras, küldendők. 2476

40 lejt küldjön be bélyegben vagy pénzben és kap 10 új kottát az Uj Kelet kiadóhivatalától

1000 lei jutalom. Elvezett egy ezüst sétatartót Arad-Nagykárolyi vonalon, Ismertető jelek: a bot fekete ébenfa, feje ezüst fogantyú tömör róka belapított farkkal. Cim: April Manó, Timisoara II. Str. I. Creanga 4.

Fehérnemű varrására házhöz megyek, vidékre is. Ajánlatot „Perfekt” jelígen a kiadóba.

Egyszobás vagy szobakonyhás lakást keresek a belváros közelében, április 1-re. „Jól fizetek” jelígen a kiadóba.

Tavaszi újdonságok

megerkeztek NEUMANN M. Cluj férfi- és fiu-ruha áruháza, Piata Unirii 14.

Mégis csak legjobb a készülő

„IDEAL”

borotváló por mely az ország területén higienia

szempontból a legjobb alismert borotváló eszköz az arcot nem sejtő

hírhíres baróshagy utána. — Ovakojunk a mindenütt kapható. [A hatalmas utánszaktól. Csak az „IDEAL” Egyedüli készítője: felírása a valódi.]

Heszling József fodrász Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sigbetul-Marmatiai egyedüri itója Clujban Adoll illatszertár Str. Bogdan Vorla 30

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda Cluj-Kolozsvár, St. Bar. L. Pop (Brassai-utca)

Telefon: Szerk. és kiadóhivatal 9-77

Zs. N. Sz. — — — — — Egyes szám ára páldvaron és vidéken Bukarestben is

1927 március 19

„Európa bő

Masaryk Tamás magányából és sorra nyugati országait. A tetett tisztelet, am azt dokumentálja, az érzések tisztult felfordult és diszha tudja bővílni az emi azért kísérjük az agg államfő meglátogatása is szcionista mozgalmat kezelte, most lesz e látni az épülő orsz

A különböző nyket Masaryk Tamás ségtelenül a legjele veldének tett Masar kozatában arról a nagy cseh államfér világon már nem so a reakció, mert lass dék, mely a világh az elalélt tömegek ujra magához raga multak kísértete, s szellemi, kulturális

Mint mindig, I dolgok mélyére látó az országokban, al ugyanazokkal az dresszurákkal nehez lyek a békevilág között, legalább bi voltak felruházva, és forradalmak után nyílt valóságában n

Tulajdonképen e kimondottan reakci ott a retrograd aminek nagyon is de első és legfőbb o tengerében épen az férfiak hullottak el akarásukkal, még a változtatni akarták

Sajnos azonban, ohózis áldozatául e a reakció által d szelleme könnyen k ségossá tette az utatású kalandorok szágek fölött egy-egy n hatták a diktatúrát. mult kísértete felet nyösen ragaszkodó háboruban legyöngi tett fiatalabb nemze kezni. Nem tud azé mindig a bankok és ban, ez irányítja a lait. S mindez így t tisztultabb nemzedék, amely ideológ már messze távolos mei konstellációktól

Masaryk Tamás amikor azt a remé reakció élete a mult ráció életének tartan ifjabb nemzedéknek felnyitni a szemé, művészetéhez öregek fiatalok a felszabad fog jönni ez a felsz nyeinek parancsa és kős hullámvonalban követi az evolúció